

Läget på de globala energimarknaderna

Vecka 3, 2024

2024-01-17

Sammanfattning

Vintersäsongen är i gång och Norra Europa har drabbats av några rejäla köldknäppar under de senaste veckorna. Kallare väder innebär i regel högre energipriser och det har varit några tillfälliga prisökningar sedan det förra marknadsbrevet publicerades den 6 december. Generellt är det dock en lägre prisnivå i nuläget, till följd av relativt goda lagernivåer i Europa.

Oljepriset ligger på en liknande nivå i början av december. Priset har dock svängt en del under perioden, framför allt till följd av oroligheter i Mellanöstern.

Priserna på den nordvästeuropeiska naturgasmarknaden har sedan det förra marknadsbrevet fortsatt sin nedåtgående trend och TTF M+1 stängde den 15 januari på EUR29,92 per MWh, vilket är den lägsta nivån sedan augusti förra året. Med en fyllnadsgrad på 79 procent den 15 januari är de europeiska naturgaslagren för säsongen fortsatt välfyllda. En europeisk köldknäpp har dock under inledningen av 2024 inneburit en markant ökning i de dagliga nettouttagen ur lagren.

På kolmarknaden har det varit endast smärre prisförändringar. IEA bedömer att EU:s kolanvändning minskade med 20 procent under perioden 2022–2023. Priset på utsläppsrätter är på ungefär samma nivå som vid förra marknadsbrevet efter en tillfällig pristopp runt årsskiftet. Den senare bedöms dock inte ha en tydlig koppling till fundamentala marknadsfaktorer.

Innehåll

Sammanfattning	1
Olja	2
Naturgas	4
Kol och EU ETS	7

Priser vid stängning den 15/1

Olja	ICE Brent, front month		
	78,15	USD/fat	↑*
Naturgas	ICE TTF, month ahead		
	29,92	EUR/MWh	↓*
Kol	ICE API2, front month		
	101,5	USD/ton	*↓
Utsläppsrätter	ICE EUA, Dec contract		
	67,26	EUR/ton	*↓

* Pilen indikerar prisrörelse sedan förra marknadsbrevet.

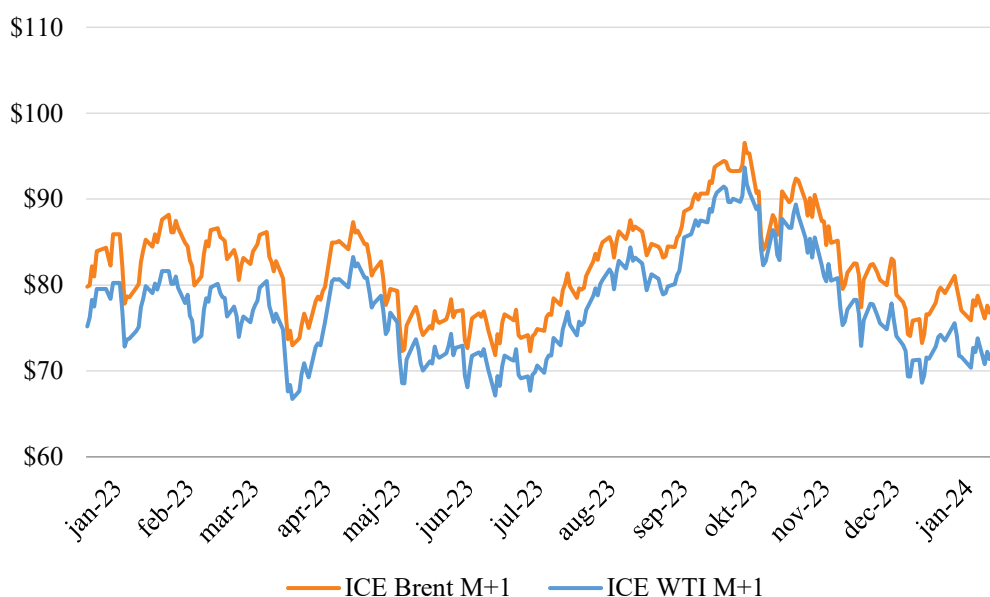
<http://www.energimyndigheten.se/globalaenergimarknader>

*För Energimyndighetens löpande bedömning av det svenska energiförsörjningsläget till följd av kriget i Ukraina, se myndighetens [lägesbilder](#).

Olja

I december förra året började oljepriset öka efter en längre nedgång under hösten. Priset steg då åter igen över USD80 per fat. Prisuppgången har främst berott på att den eskalerade konflikten mellan Hamas och Israel tydligt har spillt över i en ökade oroligheter i regionen och framför allt inneburit en ökad osäkerhet kring transporter via Röda havet.

Råoljepriser USD per fat

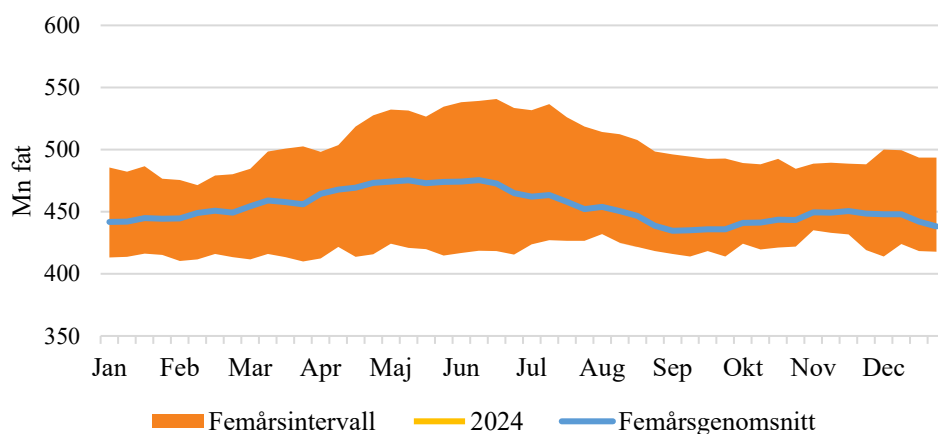

Källa: Intercontinental Exchange.

Trots oroligheterna som initialt har inneburit attacker mot fartyg som passerar genom Röda havet, ökade fraktrater och i vissa fall längre transporttider via Godahoppsudden, ligger oljepriset på en relativt låg nivå. Priset pressas av fortsatta förväntningar om en lägre efterfrågan jämfört med andra halvan av 2023, samtidigt som produktion från framför allt USA, Brasilien och Guyana förväntas öka under 2024, vilket riskerar att leda till ett utbudsöverskott. Samtidigt innebär den ökade produktionsminskningen från OPEC+ länderna en osäkerhet kring hur stor obalansen på marknaden kommer att vara under första halvan av 2024.

Situationen i Mellanöstern innebär en ökad risk för försörjningsstörningar framför allt för kategorin medeldestillat, där bl a diesel ingår. Det beror delvis på att Europas beroende av import från Mellanöstern och Asien av vissa oljeprodukter har ökat sedan Rysslands invasion av Ukraina.

Amerikanska råolja lager exklusive strategiska beredskapslager

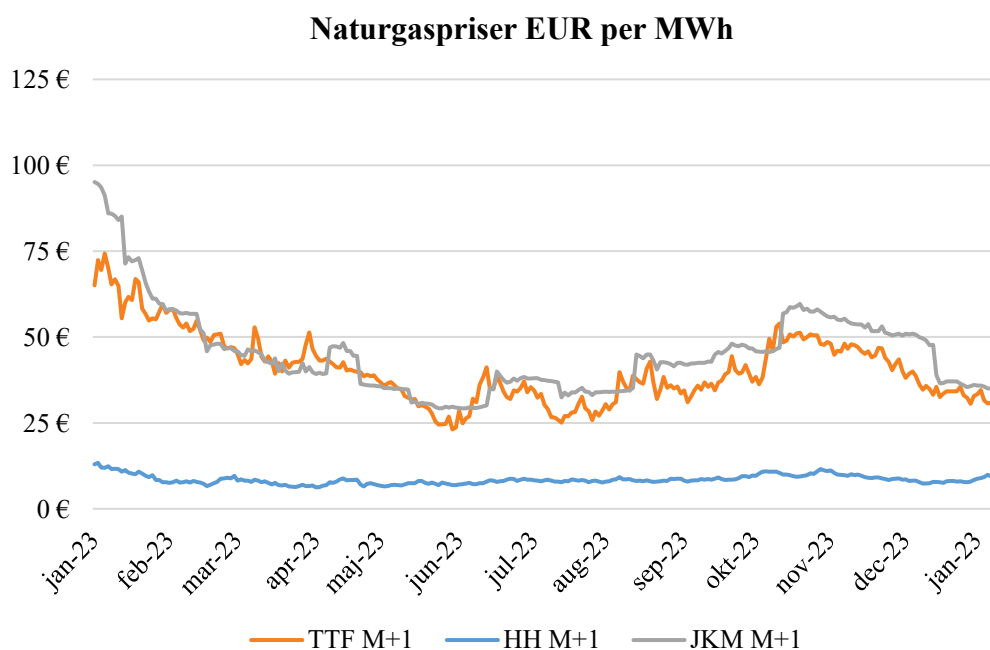

Källa: EIA.

De amerikanska kommersiella lagren minskade under december för att återigen öka något i början av året. På en nivå om 432 miljoner fat ligger strax under femårsgenomsnittet.

Naturgas

Priserna på den nordvästeuropeiska naturgasmarknaden har sedan det förra marknadsbrevet fortsatt sin nedåtgående trend. Under inledningen av januari har priset nått sin lägsta nivå sedan augusti förra året. TTF M+1 stängde den 15 januari på EUR29,92 per MWh, vilket kan jämföras med EUR40,10 per MWh den 4 december. De låga prisnivåerna förklaras av de för säsongen relativt höga nivåerna i de europeiska naturgaslagren, en fortsatt god tillgång på LNG samt prognoser om mildare väder framåt slutet av januari. Oroligheterna i Mellanöstern och risken för störningar av LNG-transporter genom Röda havet samt en europeisk köldknäpp i början av januari har bidragit till viss prisvolatilitet sedan förra marknadsbrevets publicering men de goda marknadsfundamenten med höga lagernivåer och god tillgång på LNG, särskilt från USA, har hittills varit övervägande och hållit priserna nere.

Källa: Montel.

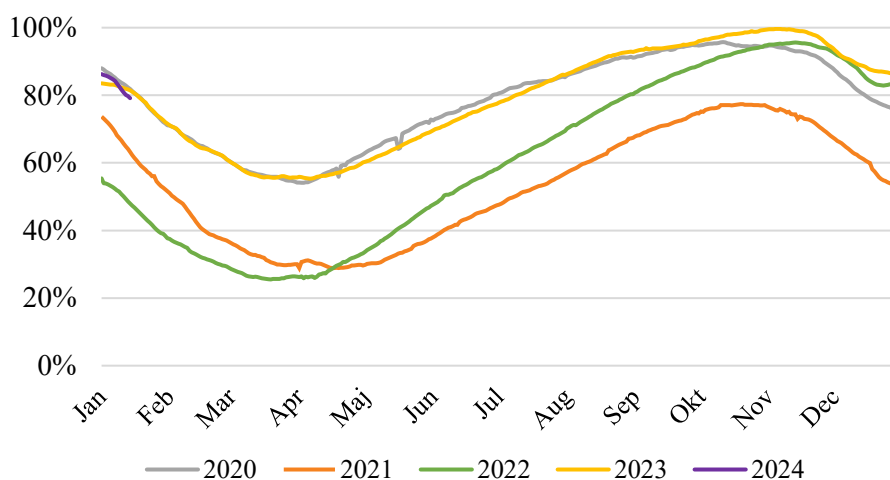
Det asiatiska spot- och forwardbenchmarkpriset JKM har också gått ned sedan det förra marknadsbrevet och JKM M+1 stängde den 12 januari på EUR34,78 per MWh, vilket är den lägsta nivån sedan augusti förra året. Efterfrågan i regionen har börjat öka något från relativt låga nivåer senaste månaden men höga naturgaslagernivåer, god tillgång på LNG och prognoser om mildare väder i regionen har trots detta bidragit till en nedåtgående pristrend. Fortsatta transportbegränsningar genom Panamakanalen på grund av låga vattennivåer gör det fortfarande något svårare för regionen att attrahera LNG-laster från USA, jämfört med Europa.

I USA och vid den amerikanska gashubben Henry Hub har priset ökat sedan det förra marknadsbrevet. Den 12 januari stängde Henry Hub M+1 på EUR10,29 per MWh, vilket kan jämföras med EUR8,46 per MWh den 4 december förra året. Priserna låg under

större delen av december runt EUR8 per MWh men har under inledningen av 2024 stigit påverkade av prognoser om extremkyla över stora delar av regionen, vilket förväntas påverka både amerikansk efterfrågan och produktion av naturgas.

De europeiska naturgaslagren är för årstiden fortsatt välfyllda och fyllnadsgraden låg den 14 december på 79 procent. Stora delar av Europa har dock i början av januari drabbats av en köldknäpp vilket inneburit en markant ökning i de dagliga nettouttagen ur lagren.

Fyllnadsgrad gaslager EU totalt

Källa: GSE minus strategiska reserver.

Den 22 december antog Europeiska rådet en 12 månaders förlängning av de tillfälliga gaskrisåtgärder som infördes under 2022 med syfte att stärka energisäkerheten i unionen¹. Förlängningen gäller förordning 2022/2576 om ökad solidaritet genom bättre samordning av gasinköp, tillförlitliga prisriktvärden och utbyte av gas över gränserna samt den så kallade marknadsjusteringsmekanismen (förordning 2022/2578), det vill säga det tillfälliga pristaket för naturgas. Solidaritetsåtgärderna kommer nu att gälla fram till och med den 31 december 2024 medan pristaket på naturgas kommer att upphöra den 1 februari 2025.

EU:s medlemsstater och Europaparlamentet nådde den 8 december en preliminär överenskommelse om förordningen om de inre marknaderna för förnybara gaser och naturgas och för vätgas². De överenskomna ändringarna innefattar bland annat en utvidgning av mekanismen för aggregering av efterfrågan/gemensamma inköp av gas samt införandet av en möjlighet för EU:s medlemsstater att begränsa importen av rysk och belarusisk naturgas, inklusive LNG. Förordningen utgör tillsammans med direktivet om gemensamma regler för de inre marknaderna för förnybar gas, naturgas och vätgas det

¹ [Förlängning av krisbestämmelser om försörjningstrygghet och energipriser: rådet antar åtgärder - Consilium \(europa.eu\)](https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/12/22-energy-crisis-response/)

² [Gaspaketet: rådet och parlamentet når en överenskommelse om framtida vätgas- och gasmarknad - Consilium \(europa.eu\)](https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/12/08-energy-crisis-response/)

så kallade gasmarknadspaketet. En provisorisk överenskommelse för direktivet nåddes i slutet av november³. Överenskommelserna om direktivet och förordningen behöver nu godkännas formellt av både rådet och europaparlamentet.

I december beslutade Bulgarien att avskaffa den skatt på rysk gastransit som marknadsbrevet tidigare rapporterat om. Skatten infördes i oktober förra året men har tidigare rapporterats inte påverka de ryska flödena av naturgas.

I december invigdes också en sammanlänkning av de bulgariska och serbiska naturgasnäten med en kapacitet på 1,8 miljarder kubikmeter gas per år, vars syfte är att diversifiera energitillförseln i regionen och minska beroendet av rysk naturgas. Den nya naturgasledningen ger Serbien möjlighet att importera gas från Azerbajdzjan och Grekland, men har också kapacitet för reversibla flöden.

Norska Equinor har slutit ett avtal med tyska statliga bolaget SEFE gällande leveranser av 111 TWh naturgas (ca 10 miljarder kubikmeter) per år under perioden 1 januari 2024–2034, med en option på leveranser under ytterligare fem år. Affären är en av Equinors största någonsin och inkluderar även en icke-bindande avsiktsförklaring om leveranser av vätgas från och med 2029 fram till 2060.

I och med EU:s tolfte sanktionspaket mot Ryssland, vilket antogs den 18 december, inför EU ett nytt importförbud på gasol (LPG) från Ryssland, med undantag för befintliga avtal i högst 12 månader⁴.

---

³ [De inre marknaderna för gas: rådet och Europaparlamentet överens - Consilium.](#)

⁴ [Rysslands anfallskrig mot Ukraina: EU antar tolfte paketet med ekonomiska och individuella sanktioner - Consilium \(europa.eu\).](#)

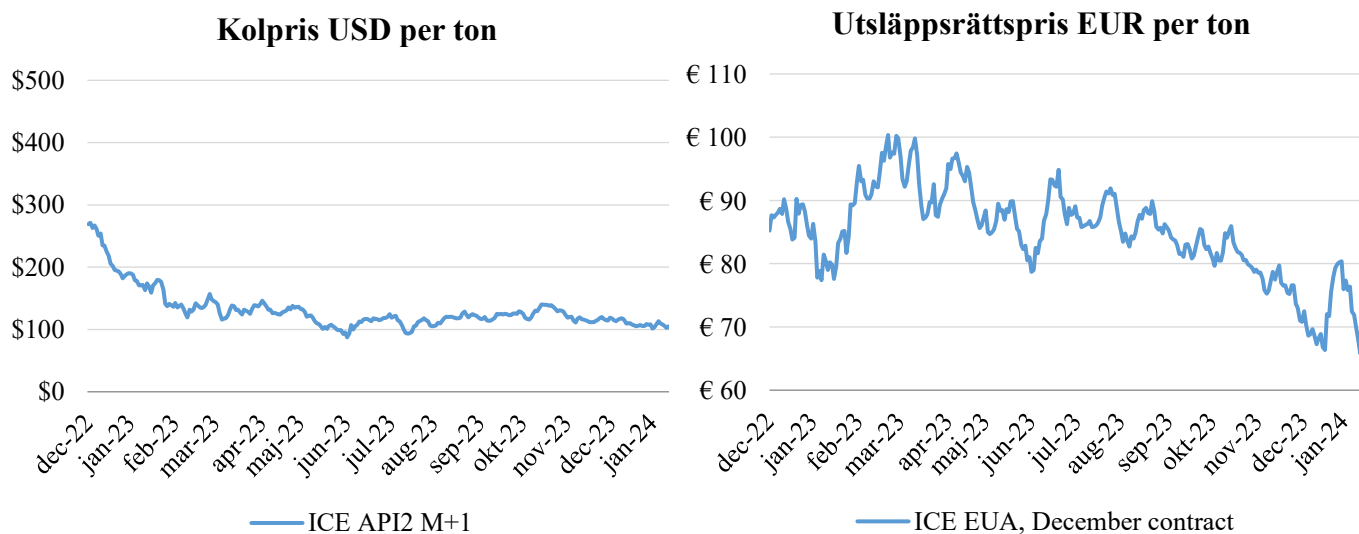
Kol och EU ETS

Kol

Sedan förra marknadsbrevet har det varit endast små rörelser i det europeiska kolpriset. Bara ett fåtal gånger sedan mitten på december har priset rört sig utanför intervallet USD105-110 per ton. En utveckling värd att notera är att under den senaste månaden har höga flodnivåer i Tyskland gjort att fartyg haft svårt att komma under broar, vilket bidragit till en del utmaningar för koltransporter. Marknadsbrevet har tidigare rapporterat om att låga vattennivåer kan leda till problem att transportera kol och andra varor, men även det omvända kan alltså medföra utmaningar.

För helåret 2023 meddelade det Internationella energirådet (IEA) i sin rapport Coal 2023 att kolanvändningen i EU bedöms minska med 20 procent jämfört med året innan. Motsvarande siffror ses även i USA, men globalt bedömer IEA ändå att kolanvändningen ökar något som ett resultat av ökad efterfrågan på kol i Kina, Indien och Sydostasien.

Den 15 januari uppgick det europeiska kolpriset till USD101,5 per ton.

Källa: Montel

EU ETS

På marknaden för utsläppsrätter inom EU:s utsläppshandelssystem ETS bröts en nedåtgående pristrend av en uppgång och sedan snabbt fall under perioden runt årsskiftet. De relativt kraftiga prisrörelserna kunde inte kopplas till fundamentala marknadsfaktorer såsom kraftiga rörelser i gas- eller kolpriser. Prisfluktuationen bedöms snarare bero på agerande från spekulative investerare kopplat dels till det långa uppehållet mellan utsläppsrättsauktioner som varit under jul- och nyårshelgerna, dels att många investerare stängt korta positioner mot slutet av året. Den 15 januari var priset på utsläppsrätter EUR67,26 per ton CO₂.